

חוגינו

גליון ל"ב

פר' ויקרא

שבת זכור

יו"ל ע"י צעירי חוג חתם סופר זכרון מאיר ב"ב תשפ"ד

מה היה נוסח רבינו ה'חתם סופר' זיע"א ב'שושנת יעקב'?

בסוף הפיוט 'שושנת יעקב' המושר בפי כל ישראל אחר קריאת המגילה ישנו קטע אשר חיוב מדינא דגמרא לאומרו, וכמו שנפסק בשו"ע [תרצ"ט] צריך שיאמר 'ארור המן ברוך מרדכי, ארורה זרש ברוכה אסתר, ארורים כל עובדי כוכבים ברוכים כל ישראל' וצריך שיאמר 'וגם חרבונה זכור לטוב'. אך דא עקא שבקטע זה רבו הנוסחאות, במקור הקדום ביותר במסכת סופרים [פ"ד ה"ו] מובא נוסח אחד, התוס' והרא"ש במגילה [ז:]: הביאו נוסח שונה קצת, ועל הנוסח שבסידורים שלנו כבר העיר בביאור הגר"א שלא אומרים כל הנוסח הנזכר בשו"ע. מציאה נמצאה בדברי רבינו החתם סופר בה מבואר שנוסחתו כוללת כל הנוסחאות, שכתב לבאר בדרשותיו [קל"ד א'] דבפיוט זה עומדים זה מול זה שני הקצוות לטוב ולרע בכל הדרגות. **ארור המן ברוך מרדכי**, שמרדכי הקצה הטוב באומה הטובה ביותר, והמן הקצה הרע באומה הרשעה ביותר. למטה מהם **ארורה זרש ברוכה אסתר**, שהם המסייעים, זו לטוב וזו לרע. **ארורים הרשעים ברוכים הצדיקים**, שזו דרגה למטה מהם, סתם צדיקים וסתם רשעים שאינם מגיעים לדרגת המן וזרש ולא למרדכי ואסתר. **ארורים הגוים ברוכים ישראל**, כי עמך כולם צדיקים. ואח"כ מגיע מה שבין גוים לישראל והוא חרבונה שהיה באותה עצה וברח ואיננו בכלל ישראל ולא בכלל גוים ולא הגיע לשער ארור ולא לשער ברוך, רק זכור לטוב. [מתוך 'סדור חתם סופר' השלם והמפואר העומד לראות אור בקרוב.]

זמני התפילות לשבת

שחרית.....7:30
מנחה גדולה.....12:30
מנחה קטנה.....5:22
מעריב מוצ"ש.....7:00

זמני התפילות לחול

שחרית.....7:00
מנחה.....5:47
שיעור משנה ברורה
מעריב.....6:27

זמני התפילות לפורים

מעריב.....7:00
שחרית.....6:55
מנחה.....2:00
מעריב.....9:00

לקבלת הגליון במייל

ולכל ענייני הגליון

choogainoo@gmail.com

מתולדות מרא דארעא דישראל רבינו יוסף חיים זוננפלד זצ"ל – לרגל יומא דהלולא י"ט אדר ב' תרצ"ב

וחצי שנים בהם כבר נעשה לת"ח השולט ברוח הש"ס, הרגיש הנער כי ישיבת וערבוני צרה למידותיו וביקש לעלות לפרשבורג לשיבתו הרמה של מאור הגולה רבינו הכתב סופר זי"ע. בעת פרידתו מרבו הגאון ר' חיים הערש העניק לו רבו מתנת פרידה – תעודת הכתרה בכתר תורה, תואר 'חבר'. בהיותו בן שש עשרה שנה, בר"ח אייר תרכ"ה עמד רבינו בשערי ישיבת פרשבורג המעטירה, רבינו הכתב סופר ששמעו של העולם כבר הגיעה לאזנו קיבלו בחיבות יתירה, וברית אהבה נקשרה ביניהם והיא נמשכה בכל ימי לימודיו בפרשבורג. בשקידה עצומה שקד רבינו על תלמודו בשיבה, מסופר כי חורף תמים למד רבינו בחברותא עם הבחור משה גרינוולד מי שנודע לימים כרבינו בעל 'ערוגת הבשם', השנים עסקו יחד בתורה שמונה עשרה שעות ביממה עד שבסוף החורף נחלשו מאד והגיעו לאפיסת כוחות, הרופא שבדקם קבע כי עליהם לחדול מלמודם במשך שמונה שבועות רצופים. חבירו מנוער של רבינו הגאון ר' יהודה גרינוולד בעל ה'זכרון יהודה' היה מספר על ספור פלאי שהיו הוא ורבינו עדים לו, אלמנה עשירה אחת היתה רגילה לנדב כסף לבני הישיבה שיאמרו קדיש עבור נשמות שאין להם מי שיאמר קדיש אחריהם, לימים ירדה מנכסיה וכשעמדה להשיא בנותיה נשאה ללא תומך, והנה בעברה יום אחד ברחובה של עיר על יד הישיבה נגש אליה אדם נשוא פנים וכתב לה המחאה על סכום עצום שתפדהו בבנק פלוני, כדי להבטיח שהשטר אמיתי והחתימה נכונה נקראו שני הבחורים לחתום על השטר בתור עדים. כאשר באה האשה לפדות השטר בבנק התברר כי מנהל הבנק הוא בנו של אותה אדם שחתם על המחאה ונפטר כבר שנים רבות קודם לכן. את הסכום נתן לאשה על דאגתה לנשמתו הגלמודה, לאחר שבנו שסר מן הדרך הישרה לא אמר קדיש לעילוי נשמתו. בהיות רבינו בן שמונה עשרה כבר נישא שמו בהערצה גם חוץ לגבולות המדינה בהיותו מרצה כבר שיעורים בשיבה לפני המצוינים שבחבורה. באותה תקופה גם למד בחברותא עם ר' שמעון סופר שנודע לימים כאב"ד ערלוי בעל 'התעוררות תשובה'. **המשך בשבוע הבא**

בקהילת וערבוני המעטירה זרחה שמשו של מי שעתיד להיות קברניטה ומנהיגה של היהדות החרדית בארה"ק, מרא דארעא דישראל רבינו מהרי"ח זוננפלד זצ"ל. הוא נולד בו' כסלו תר"ט לאביו רבי אברהם שלמה שהיה בנו של רבינו הגאון רבי שמואל נאדיש אב"ד יערגן אשר היה תלמיד חביב למרן החתם סופר ומזכר כמה פעמים בתשובותיו. כשנקטף ר' שמואל בשנתו הנ"ח נשא עליו רבינו החת"ס הספד שנדפס בתורת משה ובדרשות, בו הוא מכנהו 'הצדיק רבי שמואל הרמתי'. ר' שמואל נאדיש הניח אחריו בן כמותו בחכמה וביראה את ר' אברהם שלמה אשר כאביו היה מבחירי תלמידיו של החת"ס שהיה משתעשע אתו בחודי שאלות עוד בילדותו, בעת שהחת"ס היה בא לנפוש בנאות דשא בעיירתם יערגן הסמוכה לפרשבורג. כמו כן למד ר' אברהם שלמה בוערבוני אצל הגאון ר' בנימין זאב לעוו בעל ה'שערי תורה', יחד עם הגאון ר' חיים צבי מנהיימר שמונה אח"כ לאב"ד וערבוני. בהגיעו לפרקו נשא את העלמה זעלדא בת לר' אהרן, מנכבדי וערבוני ומחשובי הת"ח שבה. בבית גדול זה נתגדל בנם חיים [השם יוסף נוסף לו ע"י המהרי"ל דיסקין בירושלים בעת מחלתו] אשר ניכר כבר אז כילד פלא. האב"ד ר' בנימין וואלף לעוו היה מחדד את הפעוט בשאלות מהחומש ומתפעל מתשובותיו השנונות, כשהוא אומר לאביו: זה הקטן גדול יהיה ועתיד הוא להאיר עיני ישראל בתורתו וחכמתו. כשעוד לא מלאו לו לרבינו שש שנים נסתלק עליו אביו הגדול, ואמו הצדקנית שהתקשתה לפרנס את ביתה נישאה בשנית ליהודי אמיד מהעירה סעמניטץ, לשם עברה האם עם שלושת ילדיה. בהיות רבינו בן אחד עשרה שנים בלבד כבר נכנס לשיבתו של הגאון ר' יהודה לייב לעפלר אב"ד סעמניטץ. כשנעשה בר מצוה גלה למקום תורה וחזר לעיר מולדתו וערבוני ללמוד אצל רבינו הגאון ר' חיים הערש מנהיימר זצ"ל בעל ה'עין הבדלח' ששם עליו עינו וחיבבו ביותר. לאחר שנה וחצי בשיבה בהיותו בן ארבע עשרה וחצי בלבד, כבר נעשה לראש המדברים בשיבה, ושמו יצא לפניו בוערבוני וחוצה לה. חלפו שלוש

...ומתנות לאביונים

באחד באדר משמיעין על השקלים — מלמדת אותנו משנתנו הקדושה. ואם כי שקלים אלה נועדו להביא מהם קרבנות צבור ומצוות נתינתם נוהגת. איפוא, רק בזמן שבהמ"ק קיים: ישראל קדושים הם וקבעו גם בימי גלותם מנהג מתן מחצית השקל, לזכר מצוה זאת, וכסף זה מתחלק לעניים. סמך מכאן, להתריע בחדש זה ולהשמיע בו על מתן שקלים, הנועדים, לפי מנהגנו, להיות מתנות לאביונים.

★

היו זמנים בארצנו הקדושה, שאביונים, זקוקי מתנות, היו מעטים מאד באופן יחסי. הסיבות: דרישות צבור העולים לרמת החיים היו צנועות ביותר, הסתפקו במועט, ומאידך — חיים כלכליים תקינים וביקוש לידים עובדות. ספוק הצרכים, המוגבלים מטבעם, לא נתקל בקשיים מיוחדים. תמורות ניכרות חלו בכל הנ"ל בשנים האחרונות. רוח של דרישות מופונקות, של דרישות "אירופאיות" ברמת החיים השתרשה בקרב התושבים ובלא יודעים משפיע הדבר גם על השכבות, פחות מבוססות בפרנסותיהן, ומאלץ אותן לצעוד עם תהליך העתים. ברם, המצב הכלכלי הכללי כיום, אין בו משום עדוד רב לספוק דרישות מעין אלה. שומעים אנו על פיטורי עובדים ופקידים בהמוניהם, האבטלה גוברת, סימני שתוק מורגשים בחיי המסחר, הפרוטה שבמזומנים כמעט וכלה מן הכיס והיוקר הולך ומאביר. תוצאה ישירה עגומה נובעת מכל זה. מלבד הקבצנים, החוזרים על הפתחים, מופיעים, לצערנו, באוסף — אם כי אינם נראים לעין וידיהם אינו פשוטות אלינו — בעלי בתים הגונים, הנמצאים במצב כספי ירוד, בעלי כשפחות מטופלות בילדים, שלרגלי השנויים הכלכליים אין לאל ידם לכלכל אף בצמצום די מחסורם, אשר יחסר להם. ואנו מצווים לתת לנצרך לפי מה שחסר לו, אפילו, סוס לרכוב עליו, אפילו עבד רץ לסניף אם היתה דרכו בכך...

סיבה מיוחדת, להשמיע על השקלים!

★

אין לך מצוה, שתחלתו ממלאה פי כל, כמצוות מתן צדקה. ודא עקא. אין לך מצוה, אשר יצר לב האדם מתעה אותו בקיומה ורוצה לשכנעו, כי יצא ידי חובתו — כמצוות הצדקה. דומנו, לו היינו רושמים פעם בדיוק, שחור על גבי לבן, את "נתינותנו המרובות שבעתים כל כך תכופות", אשר עליהן אנו סומכים כעל קיום מצוות הצדקה כמהדרין מן המהדרין, כי אז היינו מופתעים מודים, שהסכום הניתן אפסי הוא ביחס מה שחשבנו שאנחנו נותנים ואינו מגיע אף למחצית המדה המינימלית, שאנו חייבים לתת!

★

מעולם לא ראינו ולא שמענו בקהל מישראל, שאין להן קופה של צדקה — כותב הרמב"ם ז"ל בפרק ט' מה' מתנות עניים. ניגש נא במפגיע לייסוד קופות צדקה, מתן בסתר" בכל חוג וחוג; ניגש נא לחזוקן ועודדן בחוגים, בהם קיימות הן מזמן, חברים מסורים, מלאי אומץ ורגש רחמנות, בעלי גישה הוגנת אל הנצרך — יתמנו כגבאים. ועדת נשים תיבחר לעזרתם ויכופו את חברי חוגם למתן סכום קבוע לחדש לקופת "מתן בסתר" זו; יקדישו חלק מנדבות עליות לתורה והזכרת נשמות למטרה זאת; יארגנו מגביות חד-פעמיות בכל הזדמנות מתאימה, בכל שמחה של מצוה, בכל חגיגה משפחתית וייצרו גם מקורות הכנסה אחרים, למען בצר קופה עשירה, בעלת אטטריות נרחבות. ויחקרו וידרשו היטב אחרי נצרכים מסוג הנ"ל, שיש לתמכם ויחושו לעזרתם בהסתר ובסודיות גמורה, בצורה, מלאה טקט, ולפעמים גם בגישה אשר בבחינת "ובתחבולות תעשה מלחמה", למען לא לבייש ולא להכלים ח"ו. ועניי ביתך (חוגך) קודמין לעניי עירך ועניי עירך קודמין לעניי עיר אחרת.

"ואין ישראל נגאלין, אלא בצדקה, שנאמר ציון במשפט תפדה ושבייה בצדקה"

(רמב"ם שם, פ"י ה"א)

ליקוטים לפורים מאוצר רבותינו ז"ל

ומאמר אסתר קים דברי הפורים האלה ונכתב בספרך ר' שמעון סופר ז"ל כשהי בחור צעיר לימים אמר לאביו הק' הח"ס ז"ל שלכאורה על איזה מאמר קאי זה (עיין ספ"ק דמגילה) אלא על ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי ואחז"ל באבות פ"ו כל האומר דבר בשם אומריו מביא גאולה לעולם שנאמר ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי א"כ ומאמר אסתר גרם הפורים ומובן ומאמר אסתר קים דברי הפורים האלה וקלסוהו אביו רבינו הח"ס ז"ל ואמר הדבר ברבים משמו. (מכתב סופר).

משלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים צריך להבין מה ענין חבור שתי מצוות אלו ולא עוד שהקדים משלוח מנות מעשיר לעשיר למתנות לאביונים. מה טעם להקדמה זו? לכאורה איפכא מסתבר והנלע"ד לתת טעם לשבת. הנה ואהבת לרעך כמוך יסוד כל התורה ואידך פירושה הוא זיל גמוד. ע"כ כשהדור קבלו התורה בשושן דמעיקרא באונס והסתא ברצון, נתן מרדכי הצדיק אות לטובה, משלוח מנות איש לרעהו המורה על אהבת רעים זה לזה ויתן ישראל כאיש אחד, ואז ראויים לקבלת התורה ברצון בלא אונס, כי מיסוד אהבת רעים, "מה דעלך סני לחברך לא תעביד", נבוא לאהבת ה' ועשית רצונו ברצון, כמבואר בס' חובות הלבבות, מהק המוסר והדרך ארץ; "מה דעלך סני לחברך לא תעביד". ויפה אחז"ל באבות, "אם אין דרך ארץ אין תורה" כי הק הד"א והמוסר מביא את האדם לקבלת התורה וקיומה באהבה וברצון, כן רגיל אאמו זי"ע הח"ס להסביר. נמצא אהבת רעים יסוד מוסר לקבלת התורה באהבה וברצון, ע"כ הקדים מרדכי הצדיק משלוח מנות איש לרעהו להורות שמהת קבלת תורת ה' ברצון, וכמילא יוכל לקיים ומתנות לאביונים, כי העובד מאהבה בחינת בן למקום מש"כ העובד בטענת אונס אינו אלא בחינת עבד נמכר בע"כ, ע"כ אמרה אסתר על הדור ההוא, "אלו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתיו", כי הוא מדה נגד מדה וק"ל. והנה כיון דהדר קבלוהו ברצון ונעשו בנים למקום מותר לתת להם צדקה ולהחיותם כמבואר בב"ב פ"ק. (מכתב סופר).

ובהגיע תור נערה ונערה לבוא אל המלך וכו', ולהלן ובהגיע תור אסתר בת אביחיל דוד מרדכי וכו' בפסוק הראשון על המלים נערה ונערה טעמי הנגינה "קדמא ואולא" ובפסוק השני אצל אסתר נמצא ד' פעמים "מונה", גם פה יש רמז — אמר הגאון מווילנא זי"ע — על ההבדל הגדול שבין אסתר ולנערות האחרות. הן הולכות ורצות עוד טרם שנקראו למלך ("קדמא ואולא") אולם אסתר אפילו אחרי שהגיע התור שלה, דחתה הליכתה כמה פעמים (ד' פעמים "מונה") עד שנלקחה באונס.

מה מתרחש בחוג

ישיבת הנשיאות של איחודנו התקיימה בתודש שעבר בדירתו ובנשיאותו של אדמו"ר מרן הגאב"ד כפר שבורג שליט"א בהשתתפות חברי הנהלת סניף ירושלים. נמסרה דוח מעניני המצות, היינות, ומהכנות ליצורי תוצרת הלב בלי אבקה. איחודנו הארצי כבר קבל את הרשיון מהשלטון ליצור כל מיני תוצרת הלב על סהרת הקודש, ויש סיכויים טאחרי קבלת החומרים הנחוצים עוד, יתאפשר בקרוב שיוק תוצרת אלו. נדונו עוד עניני ארגון והחלט על פעולות חיות, בעתיד הקרוב, ובפרט בסניף ירושלים.

בישיבת ועד הפועל שהתקיימה בת"א נשמעה דוח ממהלך ההרשמות למצות. ההנהלה דאגה לפלסום רב בין חברי החוגים מהתאריך של ההרשמה, היות שבשנה זו אין אפשרות לקבל הרשמות אחרי התאריך. אין בכלל סיכויים לאפי' שני כמו שהיתה בשנה שעברה.

נידונו הצעות להרחיב פעולותינו בשטח הכסרות, ואם ישנם אמנם קושיים מרובים בכל צעד וצעד, בכל זאת אחרי יגיעה רבה אפשר לראות התקדמות והצלחה בשטח זה. נקוה שבגליון הבא יתאפשר כבר פירסום פעולה חשובה מאד, בשטח שהוונה עד עכשיו מכל הצדדים, אף שזה פוגע בכמה איסורי דאגליתא.

מסבת מלוח דמלכה התקיימה בחוג ח"ס בני ברק במוש"ק ויקהל, בה נשא את דברו, הרה"ג ד' שמואל ואזנר שליט"א. ראשית דברו היה מוקדש לפרק הלכה למעשה על הלכות סחורה בדברים אסורים ואח"כ נשא נאום מקיף על ה"בית יוסף" זי"ע. קהל המאזנים שמע באוזן קשבת את התיאור הנפלא על דמותו של בעל "השולחן ערוך" על כל פרטיו שגרם לכולם התרוממות הלב.

זכרון הקהילות

קהילת אייזנשטט

אייזנשטאט – היא העתיקה והמפורסמת בין הז' קהילות. אנשיה היו בעלי תורה, בעלי מלאכה, סוחרים, וקרובים למלכות. זכתה אייזנשטט למנהיגים מופלאים אשר בעין פיקוחם ידעו תמיד לעשות לטובת הכלל. אנשי א"ש ידעו למצוא את האיש הנבחר לשבת על כסא קהילתם – אשר עיניו תהיינה פקוחות על כל המתרחש בשמי היהדות הן בעיני הלכה והן בעסקנות והשפעה על הכלל. דעת הרב מא"ש היתה חשובה ומכריעה גם למרחקים.

המנורה הטהורה מאור הגולה רבינו בעל פנים מאירות זי"ע רבי מאיר א"ש, נקרא מפולין לשבת על כס הרבנות של א"ש. רוב תשובותיו לכל הגולה נכתבו מא"ש, ישיבתו האירה את כל היהדות, ודבריו נשמעו בכל מקום. והוא עשה את אייזנשטט למטרופולין על ידי קשריו עם כל גאוני ואדירי ארץ, על ידי תלמידיו הגדולים וספריו המאירים. מנפלאותיו מסופר כי פעם עלה רבנו בעל הפנים מאירות לדרשת 'כל נדרי', ולתמהון הקהל המחכה ירד מהדוכן מבלי לומר דבר ויצא מבית הכנסת, ולא נודע לקהל עדתו מעשהו. הלכו וחפשו את רבם ולא מצאוהו, ויחרדו לגורל רבם הגדול. אימה חשיכה כיסתה את אנשי א"ש בדאגה לשלום רבם. אכן מן השמים גילו לרבינו שיברכה תכף ממקום זה, ואכן ברח רבינו מאייזנשטט כבר באותו לילה וחזר לשידלאווצי בפולין, והודיע לשר רבנו שמשון ורטהימר ז"ל בוינה כי הוא יושב בשידלאווצי, והשר דאג לכל מחסורו של רבנו. יום אחרי יום הכיפורים באו שוטרי המלך לאסור את רבנו. נתברר כי מלשינים ומורדי המלך דיברו סרה על רבנו בפני המלך בהנקמם בו על שחייבם ארנונה. אחרי שעבר הזעם, והצדק נתברר חזר רבנו לקהילתו לשמחת צאן מרעייתו. ברמז חרוט הענין הזה על מצבת שמש קהילה ר' ישכר שנפטר מספר ימים אחרי בריחתו של רבנו מהעיר.

הרבה תקנות תיקן רבנו לקהילת א"ש. בניו וחתניו היו גדולי ישראל ונקראו לשמש כרבנים בפולין וליטא, ובנו הגאון ר' בנימין נקרא לרב בלקנבאך.

גם הגאון ר' אשר לעמיל הלוי בעל חוט המשולש זצ"ל כיהן כרב בקהל עדת א"ש, וניהל ישיבה גדולה. בישיבתו שקד רבנו הגאון ר' דוד דייטש על התורה. רבי אשר היה מפורסם לגאון אדיר בתורה ובשיטת לימודו.

בימים ההם ישב בא"ש הרב ר' משה גינז ז"ל ת"ח מובהק. בת אחת היתה לרבי עקיבא איגר בעל 'משנת דרבי עקיבא' הגאון הגדול האב"ד ור"מ של פרשבורג, אשה צנועה ומלאה ברכה ה' מרת גיטל ע"ה ויתן אותה אביה הגאון לרבי משה גינז מא"ש. ומהם נתברך כל העולם כולו בשני המאורות הגדולים רבנו עקיבא איגר זצ"ל ואחיו רבנו בונם איגר אב"ד מטרסדורף.

הגאון ר' אשר זצ"ל זכה לבנים גדולים שנהיו למנהיגים בשבע קהילות. בנו הגאון ר' יחיאל מיכל זצ"ל מילא את מקומו, ונכדו שנהיה חתן רבנו אליעזר קעללין אב"ד רעכניץ בעל אור חדש, נקרא לאב"ד לקהילת צעהלים.

אחריהם ישבו על כסא הרבנות באייזנשטט אב ובן, הגאונים ר' וואלף פאלאק ובנו הגאון רבי עזריאל זצ"ל. אחרי כן קראו אנשי א"ש בקריאה של חיבה וכבוד לקהילתם אחד מיחידי סגולה, הגאון המפורסם רבי יצחק

זכור ימות עולם

קהילתנו בעידנא דחדוותא

חברי הקהילה בעידנא דחדוותא בבית מורינו הרב הגאון הגדול ר' יצחק צבי ברנפלד זצ"ל בעל 'סופר המלך'

הגאון הגדול רבי בנימין מנדלזון זצ"ל אב"ד קוממיות בריקוד בעידנא דחדוותא בקהילתנו

משה פערלס מאונגריש ברוד, תלמיד רבנו יוסף פוזן חתן בעל נודע ביהודה זי"ע. מרנא רב המדינה רבנו מרדכי בנעט זצ"ל אהב וקרב את הגאון הנ"ל מאד. והרבה כבוד עשו אנשי א"ש לרבם זה. ובימיו עלתה א"ש לשם ולתפארת ומרום פסגת שמה הטוב. ישיבת הגאון ר' יצחק משה פערלס התבססה ושמה יצאה לכל רחבי הונגריא, ותלמידים למאות באו מקרוב ומרחוק. קהילת א"ש חיבבה מאד את רבם הדגול.

אחריו בא לא"ש החכם המפורסם הגאון רבי עזריאל הילדסהיימר זצ"ל, הנודע בשיטתו 'תורה עם דרך ארץ'. הוא היה דמות נפלא, רודף צדקה במסי"נ ממש, היה ממיסדי האורטודוקסיה בהונגריא והיה גם מזכיר הקונגרס מצד היראים ומראשי דובריה. הוא עזב את הונגריא והלך לברלין איפה שיסד את שיטתו הנ"ל. אחריו בא לא"ש איש אשר שמו הלך לפניו הגאון הגדול ר' שלום קוטנא, לוחם מלחמת ה', חתנו היה הגאון ר' ישעיה פירסט זצ"ל הרב דשיפשוהל בוינה. ואחריו מינו את הגאון ר' עקיבא הכהן קוין זצ"ל איש גדול בתורה, יקר רוח ועדין נפש ונוח לכריות.

בין חכמי א"ש יש להזכיר את הגאון ר' יצחק טאכוער זצ"ל שהיה דיין בא"ש ושקיל וטרי בהלכה עם גדולי הדור וצדקתו מפורסמת. והרב הדיין ר' שלמה קווערטש זצ"ל. מדורות המודמים ידוע הר"ר אביגדור סופר קהילת א"ש שהו"ל כמה ספרים ובאורים על סדורי התפילה ופיוטים.